1852. LEEUWARDER COURANT. 60.

DINGSDAG den 27 JULIJ.

NOTIFICATIE.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Gelet op de resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten der provincie, van den 21 Julij 1852, no. 8, alsmede op de bepalingen van art. 11 der wet van den 6 Maart 1852, (Staatsblad no. 47),

Brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden: dat de jagt op *waterwild*, in dit jaar, zal zijn geopend op den *vijftienden* Augustus.

En zal deze op de gebruikelijke wijze, worden afgekondigd en aangeplakt.

Aldus gedaan binnen *Leeuwarden*, den 22 Julij 1852.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 23 Julij 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood*	- 190,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*	- 190,00.

Leeuwarden, den 24 Julij 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

COMMISSARISSEN UIT GEDEPUTEERDE STATEN van *Friesland*, mede uitmakende de commissie belast met de keuring der Dekhengsten, binnen deze Provincie, maken bij deze bekend, dat op Donderdag den 12 Augustus 1852, 's voormiddags precies te 10 ure, in het Zaailand te Leeuwarden zal plaats hebben, de keuring van alle Dekhengsten, vroeger door de commissie goedgekeurd; bij welke gelegenheid onderzocht zal worden, of de premie, bij het Provinciaal Reglement toegezegd, al of niet zal worden toegewezen.

Leeuwarden, den 23 Julij 1852.

R. J. v. d. LEIJ.
M. KINGMA Hz.

LONDEN, den 21 Julij.

De algemeene aandacht is voortdurend gevestigd op den uitslag der parlements verkiezingen. Voor de steden en burgten in Engeland en Wallis, waar de 333 benoemingen geheel afgeloopen zijn, behooren 131 tot de ministeriëlen en 202 tot de liberalen of voorstanders van den vrijen handel.

— Den 17 dezer is in de werkplaats der heeren *Garrard*, juweliers der Kroon in Pantonstreet alhier, de eerste hand gelegd aan het verslijpen der monsterdiamant Koh-I-Noor, die wel een sieraad der groote tentoonstelling uitmaakte, maar nogtans niet dien zuiveren glans had, welken deskundigen meenden, dat zij zou kunnen verspreiden. Deze arbeid, die verscheidene maanden vereischen zal, is aan de heeren *Coster*, diamantslijpers te Amsterdam opgedragen.

— De Maatschappij van Landbouw alhier, heeft besloten tot het uitloven van eenen prijs van *f* 12,000 en een gouden eerepenning, voor de ontdekking van eene meststof, die gelijke eigenschappen bezit als de guano, en die de Engelsche landbouwers en pachters zich zouden kunnen aanschaffen, voor niet hooger dan *f* 60 de 1000 kilo.

— Men heeft hier te lande het voorbeeld gevolgd van eene eenvoudige, groote verbetering op de spoortreinen; voor den stoker is een spiegel gesteld, waardoor hij zonder eenige moeite den trein achter zich in het oog houdt, en bij het minste ongeval dadelijk kan ophouden. Men heeft die spiegels op de Oostenrijksche en laatstelijk ook op de Belgische spoorwegen ingevoerd.

— Het getal landverhuizers, die in den tijd van weinige maanden uit Groot-Brittannie naar Australie zijn vertrokken, bedraagt ruim 50,000; en sedert het begin dezes jaars zijn meer dan 150,000 Duitschers over Engeland naar Noord-Amerika vertrokken.

— In het muntgebouw der Vereenigde Staten was sedert de ontdekking van goud in Californie tot 1 Junij jl. voor eene waarde van 118,600,000 doll. ter munting gedeponeerd; hierbij voegende 7,250,000 doll., gedurende de maand Junij, verkrijgt men een totaal bedrag van 125,850,000 doll.

De geheele schuld der Vereenigde Staten, zoowel die der Unie als der verschillende staten, steden, spoorweg-maatschappijen, enz., wordt door den *New-York Times* op 270,000,000 doll. geschat.

PARIJS, den 23 Julij.

Heden avond ten 6 ure verwacht men de President, na de plaats gehad hebbende inwijding van den spoorweg te Straatsburg, binnen deze hoofdstad terug. Hij zal hier op de meest plegtige wijze ontvangen worden; daartoe zullen zich alle autoriteiten aan het station van den spoorweg vereenigen, terwijl de troepen langs den weg zullen geschaard staan, dien hij volgen zal. Hij zal zich overigens niet naar het Elysée begeven, maar onmiddelijk naar Saint Cloud doorreizen.

De geruchten betreffende de herstelling van het Keizerrijk komen met hernieuwde kracht in omloop; men noemt reeds verschillende datums, waarop die belangrijke gebeurtenis tot stand zal komen. Zoo spreekt men b. v. van de maand December, en dus na de reis, die de President dan door het Zuiden van Frankrijk zal afgelegd hebben. De tijd zal hier moeten leeren.

Intusschen worden in de departementen petitien voorbereid, waarin op de herstelling des Keizerrijks zal worden aangedrongen. Sommige prefecten drijven zelfs den ijver zóó ver, dat zij nota's aan de dagbladen zenden, waarin het dezen wordt verboden eenige de minste hinderpaal aan de circulatie en onderteekening der petitien in den weg te leggen.

BRUSSEL, den 23 Julij.

Onze ministeriële crisis duurt nog steeds voort. De heer *Lebeau*, een der leiders van de gematigde liberalen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, heeft geweigerd zich met de vorming van een bewind te belasten, even als vóór hem de heer *Leclercq*, en wel, gelijk deze, uithoofde van zijne overeenstemming met de politieke beginselen der ministers die hun ontslag genomen hebben. Na de weigering van den heer *Lebeau* is de tegenwoordige minister van finantien, de heer *Frère*, bij den Koning ontboden.

's GRAVENHAGE, den 24 Julij.

Den 16 dezer is te Weimar de aanstaande verloving aangekondigd van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, met Prinses *Amelia Maria da Gloria Augusta*, jongste dochter van den hertog *Bernhard* van Saxen-Weimar-Eisenach.

Z. K. H. Prins *Hendrik*, die dezer dagen in de residentie is aangekomen, heeft Dingsdag middag aan het diner deel genomen, dat door Z. Exc. den heer *de la Sarras* is gegeven; dat diner werd ook door Z. D. H. de hertog *Bernard* van Saksen-Weimar bijgewoond. Eergisteren middag heeft Z. K. H. Prins *Hendrik* een diner gegeven, waarop Z. D. H. de Hertog van Saksen-Weimar ook tegenwoordig was. Z. K. H. Prins *Hendrik* heeft zich gisteren naar Soestdijk begeven, terwijl Z. D. H. de Hertog *Bernard* van Saksen-Weimar uit de residentie naar Londen is vertrokken, van waar Z. D. H. naar deze residentie zal terugkeeren.

H. K. H. Prinses *Marianne* der Nederlanden is Dingsdag avond op haar buitenverblijf *Rusthof*, te Voorburg, aangekomen, en eergisteren ochtend van [illegible] en vervolgens met eene stoomboot van Rotterdam, weder naar Duitschland vertrokken,

— Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal tegen Dingsdag den 3 Augustus a. s. is bijeengeroepen tot behandeling van het wets-ontwerp tot goedkeuring van artikelen der overeenkomst, in Mei jl. tusschen Nederland en Frankrijk gesloten, tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken. Het verslag der commissie van rapporteurs over dat ontwerp is reeds opgemaakt, en de Regering heeft bereids op dat verslag geantwoord.

— De minister van finantien, in ervaring gekomen zijnde dat verschillende personen zich van handmolens voorzien tot het malen of breken van graanspecien, erwten, boonen enz., meent elk en een iegelijk tegen het hebben van dergelijke werktuigen te moeten waarschuwen, en opmerkzaam te moeten (maken op de bepaling van art. 54 der wet op het gemaal van 29 Maart; 1833 *Staatsblad* no. 3), volgens welke het vervaardigen, hebben, gebruiken of vervoeren van een quaren of handmolen of ander werktuig, bekwaam, of in het kort bekwaam te maken, tot het malen of breken van graan, op eene boete van *f* 400 is verboden, onverminderd de verbeurte van den quaren, handmolen of het werktuig.

— De vijfde en zesde haringjagers zijn Donderdag avond te Vlaardingen aangekomen, aanbrengende in het geheel 80 ton haring, in plaats van de gewone hoeveelheid van 700 ton. Sedert een aantal jaren is de vangst niet zoo ongunstig geweest.

ROTTERDAM, den 22 Julij.

In het kerkgebouw der Remonstrantsch-Geref. gemeente, had gisteren de jaarlijksche algemeene vergadering van het Nederlandsch Zendelinggenootschap plaats. Zij werd geopend door den voorzitter den wel-eerw. zeer gel. heer *D. Pijzel*, van Dordrecht. Daarop las de eerw. heer *H. Hiebink*, director van het zendelinghuis, het voornaamste gedeelte van het verslag. Drie zendelingen, de broeders *Gützlaff* in China, *Bär* op Amboina en *Herman* te Amoerang, op Noord-Celebes, waren aan het genootschap in het afgeloopen jaar door den dood ontvallen; broeder *Schuh* is in dienst van het Fransche genootschap overgegaan en broeder *Gongrijp* in anderen werkkring getreden. Daarbij verlaten drie kweekelingen, om mindere geschiktheid, het zendelingshuis, terwijl een, die voor het proefjaar was aangenomen, de jeugdige *Gooswinkel* van Utrecht voor weinige dagen bij het baden in de Lek is verdronken. Bij al dat treurige was het evenwel verblijdend te vernemen, dat de kweekschool te Amboina niet verplaatst wordt; dat ook in de Menahasse, te Sondor, door broeder *Graafland* de grondslagen eener kweekschool voor inlandsche onderwijzers gelegd worden; dat broeder *Schot* in Maart ll. op Timor is teruggekomen, en broeder *Donselaar* zich naar het nieuwe arbeidsveld, op Zuid-Celebes heeft begeven, terwijl de Evangelieprediking op Java voorzigtig en ijverig wordt voortgezet. De geldelijke toestands des genootschaps was verbeterd, en de deelneming in het vaderland, en zelfs op Java, algemeener geworden. Vervolgens hield de wel eerw. zeer gel. heer *J. Moll Jz.*, van 's Gravenhage, medebestuurder des genootschaps, eene hoogst belangrijke en opwekkende rede, naar aanleiding van Jac. V vs. 7b, over het christelijk wachten op den Heer, in de zaak van het Godsrijk, waarin hij tot verlangend, geduldig, werkzaam en hoopvol wachten aanspoorde. Daarop wendde de eerw. voorzitter zich tot den kweekeling des genootschaps, broeder *T. A. F. van der Valk*, die, reeds te 's Gravenhage geordend, gereed staat, naar Java te vertrekken; vaardigde hem uit naam van heeren bestuurders plegtig als zendeling af, en reikte hem, nevens zijne instructie, den Bijbel over, als de hechte band der gemeenschap tusschen hem en het genootschap, als de onfeilbare reiskaart op zijnen moeijelijken togt. Een afgevaardigde van het Nederl. Bijbelgenootschap, gaf vervolgens een Javaansch Nieuw Testament aan *van der Valk* ten geschenke, waarop deze een gepast woord van afscheid tot de bestuurders en de vergadering rigtte.

GRONINGEN, den 19 Julij.

De commissie voor het onderzoek van de inpoldering der *Lauwerzee*, bestaande uit de heeren: *Simons*, *van Roijen*, *Mellema* en *van Diggelen*, is hier de vorige week vergaderd geweest. Naar men verneemt, worden nog vele werkzaamheden en plaatselijke opmetingen vereischt, vóór dat de gecommitteerden met hun rapport gereed zullen zijn, welk rapport stellig door velen zeer verlangend te gemoet gezien wordt; terwijl men zich voorstelt, dat de uitbrenging daarvan spoedig zal worden gevolgd van eene eindelijke beslissing aangaande dit hoogst aangelegen ontwerp.

LEEUWARDEN, den 26 Julij.

VERGADERING der HEEREN STATEN van FRIESLAND.

Avondzitting van 22 Julij.

Tegenwoordig zijn 37 leden.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de conclusie van het rapport der commissie aangaande punt 26, — de verandering van het reglement voor het verleenen van schadevergoeding ter zake gedood longziek rundvee. Na discussie en na verwerping van een door den heer *J. v. d. Veen* voorgesteld amendement, ten doel hebbende, o. a. de vergoeding uit de provinciale fondsen te geven, vereenigt de Vergadering zich met de voordragt van Ged. Staten, door de commissie ondersteund, om het bestaande reglement op de schadevergoeding in te trekken en door een ander te vangen, waarbij, als vroeger, de vergoeding uit de *daartoe bestemde* provinciale fondsen wordt verleend; en stelt daarna het besluit vast, waarbij de bedoelde verandering aan de goedkeuring des Konings zal worden onderworpen.

Naar aanleiding van het gevallen besluit, wordt vervolgens overgegaan tot eene wijziging en aanvulling der instructie, waarnaar Ged. Staten zich, met betrekking tot de zaak der onteigening van longziek vee hebben te gedragen.

Het reglement voor de vinding der belasting tot bekostiging der schadevergoedingen en politie-maatregelen is hierna aan de orde.

De algemeene strekking wordt met meerderheid van stemmen aangenomen en het reglement daarna in zijn geheel vastgesteld; terwijl wijders is bepaald de vereischte sommen ten dezen op de begrooting der provincie voor 1853 aan te brengen.

Wordt besloten, een door den heer *v. Loon* ingediend en door anderen ondersteund voorstel, om de inenting der longziekte niet op 10 maar op 25 runderen te beproeven, — ter griffie te leggen om morgen te behandelen.

Op het rapport der commissie voor punt 77, wordt besloten, het adres van ingezetenen van *Dragten*, om doorgraving van uit de *Folgeralaan*, — aan Ged. Staten te verzenden om nader berigt in de winter-zitting.

In behandeling is thans het verzoek van den Gemeente-Raad van *Ferwerderadeel*, om de voor den weg van *Bijumerbrug* door *Ferwerderadeel* enz. toegelegde provinciale subsidie, wat die gemeente betreft, op de begrooting voor 1853 te brengen. — Wordt besloten, deze zaak te verzenden naar de commissie van rapporteurs voor de prov. begrooting, om daarmede gelijktijdig te worden afgedaan.

De vergadering is vervolgens gesloten en verdaagd tot morgen, 's middags 12 ure.

23 Julij.

Er zijn 35 leden tegenwoordig.

De notulen der beide vergaderingen van gisteren worden gelezen en vastgesteld.

Aan de orde is de behandeling van het voorstel des heeren *van Loon*, om, met uitbreiding van het besluit van 14 Julij, Ged. Staten te magtigen, om de inenting der longziekte op 25 runderen te beproeven. Bij de beraadslaging wijzigt de heer *van Loon* zijn voorstel derwijze, dat althans een getal van 25 runderen tot de kunstbewerking zal worden aangekocht.

De heer *v. Blom* stelt voor de bepaling van het getal der bedoelde runderen over te laten aan Ged. Staten, na overleg met deskundigen. De Vergadering vereenigt zich met dit amendement, ten gevolge waarvan het voorstel van den heer *v. Loon* vervalt, en buiten stemming blijft een voorstel van den heer [illegible]

v. J. *Hast*, om Ged. Staten binnen een zeker, te bepalen, *maximum* van het getal in te enten runderen te beperken.

Wordt uitgebragt en ter griffie gelegd, om nader behandeld te worden, het rapport der commissie aangaande punt 3, de vaststelling der begrooting van de kosten van bestuur der provincie, zoo ver het Rijksbestuur is, voor 1853.

Is gehoord het rapport der commissie van rapporteurs voor punt 28, de wijziging der begrooting van de provincie voor 1852, zoo ver het fonds der longziekte betreft. — De Vergadering vereenigt zich met de conclusie van het rapport en derhalve met de voorstellen van Ged. Staten, tot wijziging der bedoelde begrooting, waarop vervolgens de goedkeuring des Konings door het collegie zal worden verzocht.

De commissie, ten vorigen jare benoemd tot het ontwerpen van een reglement op de lage verveeningen, brengt verslag uit, daarbij tevens een ontwerp van zoodanig reglement aanbiedende. — De Vergadering besluit, dit reglement te drukken en voorts in de afdeelingen te doen onderzoeken vóór aanstaanden Donderdag.

Wordt besloten de door de commissie uitgebragte rapporten aangaande punten 69 en 70, raijonering van verveening in *Schoterland* en *Haskerland* — in overeenstemming met een vroeger besluit in behandeling te nemen na de afdoening van het rapport der commissie voor de aanbieding van een nieuw reglement op de lage verveeningen.

Ter griffie wordt gelegd, om Dingsdag behandeld te worden, het rapport uitgebragt door de commissie voor punt 63, betreffende het reglement van bestuur van den Noorderleegspolder.

De vergadering is hierna verdaagd tot Dingsdag den 27 dezer, 's namiddags 1 ure. Vervolgens is eene zitting met gesloten deuren gehouden.

De in de zittingen van den 20 en 23 dezer ter behandeling aangebragte punten zijn de volgende:

Punt 84. Adres van *K. K. Hettinga*, *c. s*, veehouders in de gemeenten *Wonseradeel* en *Wijmbritseradeel*, houdende voorstel tot wijziging van de reglementen omtrent de besmettelijke longziekte. — In handen der commissie voor punten 30—32.

Punt 85. Adres van den Gemeente-raad van *Ferwerderadeel*, betreffende het aanbrengen op de provinciale begrooting van 1853 der subsidie voor den kunstweg van af *Hijumerbrug* door *Ferwerderadeel* enz. — Verzonden naar de Commissie van rapporteurs voor de provinciale begrooting, om daarmede gelijktijdig te worden afgedaan.

Punt 86. Adres van *J. G. Heuveldop*, *c. s.*, tot oprigting éener provinciale industrieschool te *Leeuwarden*. — Commissoriaal.

Punt 87. Missive van Gedeputeerde Staten met voorstel tot wijziging van de voorgedragene begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het Rijksbestuur is, over 1853. — Verzonden aan de commissie van rapporteurs voor punt 3.

Punt 88. Mededeeling door Gedeputeerde Staten van een rapport van den hoofd-ingenieur van den waterstaat, betreffende de uitwatering van *het Bildt* en bepaaldelijk de aanvrage van het dijksbestuur van het *Nieuwe Bildt*, tot het stichten eener duikersluis in den zeedijk. — Notificatie en ter griffie.

Punt 89. Mededeeling van den stand van het fonds tot bestrijding der middelen tegen de besmettelijke longziekte. — Aan de leden ronddeelen.

Punt 90. Mededeeling van de gedane peilingen bij de geul de *Balg* op *Ameland*. — Notificatie en ter griffie.

Punt 91. Adres van *J. A. Vlaskamp*, geneesheer op Ameland, om tractementsverhooging. — Commissoriaal.

Punt 92. Adres van ingezetenen uit *Opsterland*, om verbetering van den waterstaat aldaar, door verbetering van het *Koningsdiep*. — Commissoriaal.

Punt 93 en 94. Adressen van veehouders in *Westdongeradeel* en *Hennaarderadeel*; het eerste om niet bestendiging der bestaande belasting in zake der longziekte; het laatste tot bestendiging daarvan. — Commissoriaal met punten 30—32.

Punt 95. Een adres van onderscheidene guardeniers te *Leeuwarden*, *Berlikum* en *Huizum*, tot opheffing van het reglement van marktgelden op de veldvruchten te *Leeuwarden* en om vrijstelling van voorstaangelden. — Commissoriaal.

Punt 96. Adres van veehouders in *Utingeradeel*, tot bestendiging der bestaande maatregelen tegen de longziekte. — Commissoriaal met punten 30 en 32.

— Onder de voorstellingen de laatste dagen in den schouwburg gegeven was het die van *Richard Moor* welke wederom aan den heer *Peters* gelegenheid gaf zijne bijzondere kunsttalenten ten toon te spreiden en zoodanig uit te munten, dat hij ten laatste met mevr. *Valois*, die door haar roerend spel ieder wist te treffen, onder luide toejuichingen werd teruggeroepen. De heer *v. Ollefen*, *Morin* en anderen speelden intusschen ook hierbij zeer verdienstelijk. — Het drama *Laurierboom en Bedelstaf* werd Zaturdag avond voor eene eivolle zaal herhaald. Dat daarbij den heer *Peters* wederom op de eervolste wijze, bij herhaling, de geestdrift der menigte werd te kennen gegeven, zal wel onnoodig zijn te vermelden. Eene bijzonder loffelijke vermelding verdient nog het nastukje *de twintigjarige Philosophen*. Dit stukje op zich zelf reeds bijzonder verdienstelijk door het belagchelijke aan te toonen der leer van de emancipatie der vrouwen, gaf aan de jonge jufvrouw *Roos*, een kind van 7 jaren, gelegenheid een spel te vertoonen, zoo naïf, zoo kinderlijk, dat de menigte haar met ondubbelzinnigste blijken van bijval beloonde en de eer der terugroeping schonk. Met belangstelling worden de verdere voorstellingen te gemoet gezien.

In de *Salon des Variétés* van de heeren *Boas* en *Judels*, werden dezer dagen een aantal allerliefste stukken opgevoerd, waarbij in den regel, de meeste huldebetuigingen voor den heer *Judels* werden weggelegd. Daarna waren het de heeren *Kapper* en mevr. *Kiehl-Sablairolles*, die zich steeds zoo gunstig onderscheidden, terwijl eindelijk de heeren: *v. Biene*, *Korlaar*, *Rozelaar*, *Kiehl*, en de dames *Gytenbeek*, *v. Ollefen*, enz. ook bij voortduring den bijval der menigte wisten te verwerven en daarbij toonden hoe de verschillende genres hier fiksch bezet zijn. Eene der beste voorstellingen was wel die van gisteren avond, toen het drama *Camargo*, dat zich onderscheidt door eene goede moraal, en de luimige vaudeville *de Heer* Lustig *Deurwaarder-Liedjesdichter*, werden vertoond. In dit laatste stukje vooral, bragt de heer *Judels*, niet weinig de lachspieren des publieks in beweging, dat hem op het einde met daverende toejuichingen weder ten tooneele riep. — De voorstelling op morgen avond van *de Artesische Put*, zal gewis weder een talrijk bezoek uitlokken.

— Gisteren avond reed eene chais voorbij het Stads Ziekenhuis, toen een 9jarig knaapje, dat niet spoedig genoeg uit den weg was gegaan, het ongeluk had daaronder te geraken. Bevreemdend echter was het, dat, niettegenstaande het rad van het rijtuig dwars over de buik was gegaan, de jongen echter, althans uitwendig, slechts eenige ligte kneuzingen aan een der handen heeft bekomen, zoodat hij thans, na ten spoedigste geneeskundige hulp van den heer dr. *Frijda* te hebben ontvangen, oogenschijnlijk buiten levensgevaar verkeert.

— Men leest in den *Messager de Gand* van den 12 Julij jl. het volgende:

»Naar wij vernemen, heeft Z. M. *Willem III*, Koning der Nederlanden, de opdragt gelieven aan te nemen van eene ouverture voor groot orchest, vervaardigd door den heer *Louis Kufferath*, componist en onderwijzer op den Piano te Gent. Deze onderscheiding is te vleijender voor den heer *Kufferath*, wanneer men in aanmerking neemt, dat Z. M. de Koning der Nederlanden gerekend wordt onder de beste componisten van onzen tijd te behooren en dus de verdiensten van het werk van onzen stadgenoot naar waarde heeft kunnen schatten."

Dit berigt zal voorzeker door Leeuwarden's ingezetenen, in wier midden de heer *Kufferath* zich langen tijd heeft opgehouden met geene onverschilligheid worden vernomen.

— Bij besluit van den 20 dezer, no. 57, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen tot dijksvolmagt van de Bildtpolders den heer *J. P. Hoogland*, en tot gedeputeerde buitendijks bij het bestuur der Wonseradeels Zuiderzeedijken den heer *L. Britsel*.

— Bij Z. M. besluiten van den 14 en 15 dezer, is

1°. benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Lemmer, de heer jhr. *L. T. Wambert de Puiseau*;

2°. eervol ontslagen als plaatsvervanger van den kantonregter: *a.* te Lemmer, de heer *S. D. Bronsing*; *b.* te Rauwerd, op zijn verzoek de heer *G. J. Jelles*.

— Naar wij vernemen, heeft Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, aan de te Harlingen gevestigde stoombootreederij, als blijk van erkentelijkheid voor het ter zijner beschikking stellen der stoomboot *Friso*, een keurig bewerkt, kostbaar zilveren theeservies ten geschenke gezonden.

— De minister van marine heeft, ten vervolge op het onder dagteekening van den 10 Julij jl. in de *Staats-Courant* geplaatst berigt, ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat in het *Friesche Zeegat* de zwarte ton no. 5 en de zwarte *Vaandelton* no. 6, alsmede de witte ton no. ... zijn opgenomen en verlegd; dat bovendien tusschen de witte tonnen no. 4 en 5, een witte ton meerder in het vaarwater is gelegd, waarop thans (in plaats van op de zwarte) een *vaandel* is gesteld, en welke ton alzoo no. 5, *wit* is geworden; dat de rigting der tonnen in het *Friesche Zeegat*, midden vaarwaters, thans is als volgt:

van no. 3 zwart tot no. 6 zwart Z. Z. W.
van no. 6 zwart tot no. 7 zwart Z. O.
van no. 7 zwart tot no. 8 zwart Z. ½ W.
} bij eene diepte van 35 palmen en meerder.

Wijders, dat de rigting van het vaarwater naar binnen, dezelfde blijft als te voren, en eindelijk dat ten gevolge der voormelde veranderingen, de zwarte ton *dwars van in den weg* thans no. 9 is, en de witte no. 7 op de *Eilander bult* ligt.

Vermits eene der opgenomene zwarte tonnen is geplaatst tusschen no. 3 en 4 zwart, is alzoo over het geheel het aantal zwarte tonnen hetzelfde gebleven als te voren, terwijl de witte betonning met éene ton is vermeerderd.

— Uit eene door het departement van finantiën bekend gemaakte staat blijkt, dat gedurende de zes eerste maanden van dit jaar o. a. zijn

ingevoerd: tarwe 20 328 l., rogge 21,735 l., garst 8577 l., boekweit 1781 l., haver 161 l., ijzer 1,324,382 p., koffij 42,797,931 p., rijst 17,467,004 p., tabak in bladen 4,084,486 p., manufacturen van zijde enz. 11,429 134 gulden, id. van wol enz. 484,370 p. en 1,898,112 gulden, suiker ruwe 80,358,599 p., id. geraffineerde 881,693 p.;

uitgevoerd: boter 6,347,121 p., tarwe 20,532 l., rogge 18,206 l., garst 4061 l., haver 9500 l., kaas 9,367,329 p., koffij 25,034,726 p., ossen, koeijen enz. 24,916 stuks, schapen 45,290 stuks, suiker ruwe 19,386,119 p., id. geraffineerde 29,986,488 p.

— Ter algem. Rekenkamer is weder overgebragt en onbruikbaar gemaakt voor eene som van *f* 61,310 aan ingetrokken muntbiljetten, uitgegeven krachtens de wet van 17 Sept. 1849; zoo dat thans een bedrag van *f* 16,739,420 aan die muntbiljetten is ingetrokken.

— De inënting der runderen tot voorkoming der longziekte moet aanvankelijk in Utrecht eenen goeden indruk maken; reeds zijn een groot aantal inëntingen geschied, om des te zekerder tot een bepaald resultaat te kunnen geraken.

— De werkzaamheden voor het leggen van den Nederl. Belgischen telegraaf worden met ijver voortgezet. Op het Nederlandsch gebied zijn de palen reeds tot de grenzen gezet. De lijn zal met den 1 October in werking worden gesteld.

— Wij vernemen met belangstelling, zegt de *Delftsche Courant*, dat dezer dagen aan den heer *J. H. Graswinckel*, te Delft, door Z. M. den Koning is verleend bewilliging tot het oprigten eener naamlooze maatschappij, welke zich ten doel stelt om een handelsweg daar te stellen tusschen de Zuiderzee en de Eems in Hanover, waarvoor hij de benoodigde kapitalen in Londen heeft bijeengebragt.

— Volgens het *Handelsblad* moet de Noord-Amerikaansche regering bepaald hebben afgezien van de uitrusting tegen Japan. Om tot haar doel te geraken zou ze evenwel thans de bemiddeling onzer Regering hebben verkozen. Reeds in 1846 zijn er door ons Bestuur aan den Keizer van Japan openingen gedaan in het belang van den Europeschen handel.

— In het *M. v. Tuinbouw* leest men het volgende middel om boomen van ongedierte te zuiveren:

Men neemt 3 ponden slechte tabak en ¼ pond schoorsteenroet en kookt dit in eenen emmer water. Wanneer het water bekoeld en goed bezonken is, giet men het af en verdunt het met sterk lijmwater; met dit mengsel bestrijkt men de boomen, op eenen dag, dat geen regen verwacht wordt. De lijm maakt, dat het ongedierte op den stam vastkleeft en eenen zekeren dood vindt. Ieder tuinman weet, hoeveel men beschadigt door het afborstelen der takken of soortgelijke reinigingsmiddelen, doch door het opgegevene vermijdt men dit geheel. Ik zag dit middel gebruiken bij den heer *Willink*, te Bennebroek, bij Haarlem. De tuinman verzekerde mij de perzik- en abrikozenboomen geheel voor ongedierte te behoeden, door ze alle twee jaren met dit mengsel te bestrijken.

217de STAATS-LOTERIJ.

Vijfde klasse.

13de Trekk.		No. 864, een prijs van *f* 1000. No. 15726, een prijs van *f* 10,000.
14de	»	Nos. 335, 17702, 3186, 18439, 15869, 16525 en 19951, ieder een prijs van *f* 1000. No. 12634, een prijs van *f* 50,000.
15de	»	Nos. 12710 en 17588, ieder een prijs van *f* 1000.
16de	»	No. 12445, een prijs van *f* 1000 en de premie van *f* 30,000.
17de	»	No. 6716, een prijs van *f* 70 en de premie van *f* 5000.

VERKORT VERSLAG van den toestand der provincie Friesland, *in* 1851, *door de Gedeputeerde Staten aan de Staten van dat Gewest gedaan, in de Zomer-vergadering van* 1852.

De wettelijke bevolking der provincie bedroeg op 31 December 1851 in de steden 61,036, als 28,643 mannen en 32,393 vrouwen; ten platten lande 190,040, als 95,150 mannen en 94,890 vrouwen; te zamen 251,076.

De feitelijke bevolking op hetzelfde tijdstip bedroeg in de steden 62,194, als 29,485 mannen en 32,709 vrouwen; ten platten lande 190,672, als 95,350 mannen en 95,322 vrouwen; te zamen 252,866.

Naar de verschillende godsdienstige gezindheden is de bevolking verdeeld als volgt: Nederduitsch Hervormden 205,883, Fransche of Waalsche Hervormden 118, Engelsche of Presbyteriaansche Hervormden 1, Evangelisch Lutherschen 715, Hersteld Lutherschen 127, Doopsgezinden 15,313, Remonstranten 36, Christelijk Afgescheidenen 5067, Roomsch Katholijken 21,588, Oud Roomsche of die van de Oud Bisschoppelijke klerezy 1, Nederduitsche Israëlieten 2091, Portugeesche Israëlieten 13, tot geene der genoemde gezindheden behoorende 123; totaal 251,076.

De wettige geboorten bedroegen in 1851, in de steden 2146, als 1064 van het mannelijk- en 1082 van het vrouwelijk geslacht; ten platten lande 6155, als 3202 van het mannelijk en 2953 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 8301: de *onechte* geboorten bedroegen in de steden 112, als 48 mannelijke en 64 vrouwelijke; ten platten lande 142, als 78 mannelijke en 64 vrouwelijke. *Levenloos* werden aangegeven: *wettige kinderen*, in de steden 102, als 57 van het mannelijk- en 45 van het vrouwelijk geslacht; ten platten lande 222, als 139 van het mannelijk- en 83 van het vrouwelijk geslacht; totaal dus 324. *Onechte kinderen:* in de steden 6, als 2 van het mannelijk- en 4 van het vrouwelijk geslacht; ten platten lande 5, als 1 van het mannelijk- en 4 van het vrouwelijk geslacht. Het geheele getal geboorten beloopt dus in de steden 2366 en ten platten lande 6524, te zamen 8890. Hieronder bevinden zich 110 tweeling-geboorten, als 33 in de steden en 77 ten platten lande en 2 drieling geboorten ten platten lande, waarbij zijn voortgebragt 110 mannelijke- en 116 vrouwelijke kinderen.

Het getal overledenen bedroeg in de steden 1494, als 766 mannen en 728 vrouwen; ten platten lande 3029, als 1542 mannen en 1487 vrouwen. Geheel dus 4523.

Er zijn gesloten in de steden 537 en ten platten lande 1633 huwelijken; te zamen 2170.

Er heeft 1 echtscheiding plaats gehad ten platten lande; terwijl 2 scheidingen van tafel en bed, 1 in de steden en 1 ten platten lande plaats grepen.

Het getal landverhuizingen naar Noord-Amerika en andere Overzeesche Gewesten bedroeg 33.

De bezwaren, die blijkens het vorig verslag, nog hier bestonden omtrent den aanleg en de bijhouding der bevolkings-registers, werden opgeheven in 1851. Daar waar men vroeger met dat werk ten achteren was, is sinds met ijver aan de bijwerking gearbeid. Die registers kunnen dan ook thans over 't algemeen geacht worden in voldoende orde te zijn en zooveel mogelijk naar behooren te worden aangehouden.

De werkzaamheden betrekkelijk de regeling van het provinciaal archief zijn van mindere uitgestrektheid geweest dan vroeger, uithoofde de organisatie van de provinciale bibliotheek den meesten tijd heeft gevorderd. Het blijkt voorts dat deze bibliotheek, zoo spoedig dit doenlijk was voor het algemeen is bruikbaar gemaakt. Aan het opmaken van den catalogus wordt met den meesten ijver gearbeid, zoo zelfs dat men spoedig tot het drukken daarvan zal kunnen overgaan. Het geheel der bibliotheek is thans zoodanig geplaatst en gerangschikt, dat het een goed aanzien heeft en tot een doelmatig gebruik dienstbaar is, waarvan reeds door verschillende beoefenaren der wetenschappen en deskundigen de proeve is genomen, en daarna algemeenen bijval heeft verworven.

Het werk der uitgave van den nieuwen Atlas gaat eenen geregelden gang.

In den loop des jaars 1851 hebben onderscheidene verzoeken tot splitsing van gemeenten bij het Collegie van Gedeputeerde Staten punten van behandeling

uitgemaakt. Zij betreffen de gemeenten: Achtkarspelen, Wonseradeel, Oost- en Weststellingwerf, Ferwerderadeel en Hemelumer Oldephaert en Noordwolde. De beslissing omtrent een en ander is nog hangende.

Voor de verkiezingen van de Gemeente-raden hebben van de 18,869 kiezers 9317 aan de eerste stemming deelgenomen.

Tegen de kiezerslijsten werden in enkele gemeenten bezwaren ingeleverd, gegrond op beweerd verkeerd achterwege laten van de reclamanten. Een dier reclames werd afgewezen wegens niet tijdige inzending; op de andere werd gunstig beschikt.

Het verkiezingswerk zelf liep geregeld af, hebbende zich omtrent de stemopnemingen en hetgeen verder daartoe betrekkelijk is geene bezwaren voorgedaan. Slechts in ééne Gemeente deed zich eenige twijfel op nopens het al of niet vereenigbare van de betrekking van schoolvoogd en lid eener plaatselijke Schoolcommissie met het lidmaatschap van den Gemeenteraad. Bij eene beslissing van Ged. Staten werd dit punt bevestigend beantwoord.

In den toestand der gemeente-archieven viel sedert het vorige jaar geene belangrijke verandering voor.

De begraafplaatsen bevinden zich, over 't algemeen, in goeden staat.

Uit eene vergelijking van de ontvangsten en uitgaven, welke onder de verschillende rubrieken van eenen bij het verslag gevoegden staat van de gemeentelijke begrootingen over 1851 voorkomen, vermeent men de gevolgtrekking te mogen maken, dat de gemeentelijke finantien, over het algemeen, in geenen ongunstigen toestand verkeeren. Wel blijft in vele gemeenten het heffen van hoofdelijke omslagen nog volstrekt noodig, doch het bedrag daarvan was niet onbeduidend minder dan in het vorige jaar. De gewone hoofdelijke omslagen toch, die in 1851 in alle gemeenten der Provincie, met uitzondering der steden *Bolsward* en *Sloten*, geheven werden, beliepen . . . . *f* 203,805,63
de buitengewone . . . . - 15,841,28

Te zamen *f* 219 646,91
In 1850 was het bedrag . . . . - 243,715,67

Zoodat in 1851 minder dan in 1850 is geheven . . . . . *f* 24,068,76

Ten aanzien van de opbrengst der plaatselijke belastingen, wordt bij gemis alsnog van de uitkomsten der gemeenterekeningen over 1851, alléén opgegeven, dat hun geheel bedrag in alle gemeenten over het jaar 1850 heeft uitgemaakt . . . . *f* 713,778,82
In 1849 beliep dat . . . . - 665,486,99

Meerdere opbrengst dus over 1850 . . . . *f* 48,291,83

Over het algemeen kon de gezondheidstoestand van de bevolking der Provincie gunstig genoemd worden. Wanneer men namelijk de natuurlijke kinderpokken, die zich in niet minder dan 22 gemeenten vertoonden, daarvan uitzondert, heerschten geene epidemische of kwaadaardige ziekten. In 't geheel werden door deze ziekte aangetast 198 personen, waarvan 167, zonder sporen of gebreken over te houden, herstelden, 12 die over hielden en 19 bezweken. De bepalingen van het reglement ter bevordering van de koepok-inënting in deze Provincie, werden meer algemeen dan vroeger opgevolgd. Ook blijkt, dat het getal gevaccineerden aanmerkelijk grooter dan in 1850 is geweest. In 1851 toch werden gevaccineerd 6091 personen, waarvan 2959 gratis. In 1850 was dit getal 4316, zoodat er in 1851 meer dan in 1850 werden gevaccineerd 1775. Om dezelfde redenen echter, als reeds in het vorig verslag vermeld zijn, kunnen de opgaven over 1851 wederom niet geacht worden het geheele getal juist aan te geven. Nog altijd doen sommige geneeskundigen geene opgave zonder dat deze nalatigheid tot vervolging leidt.

Even als ten vorigen jare kunnen ook nu geene gunstige mededeelingen, betreffende den gezondheidstoestand van het vee, worden gedaan. De besmettelijke longziekte toch, in stede van te verminderen, nam steeds toe in hevigheid onder de runderen te heerschen, zóó zelfs, dat het getal slagtoffers dier gevreesde ziekte, dat van het vorige jaar aanzienlijk overtrof. — Uit eenen ter provinciale griffie opgemaakten staat blijkt, dat gedurende het jaar 1851, de ziekte zich heeft vertoond op 311 stallen of weiden, gelegen in 31 gemeenten en dat zich in het geheel hebben voorgedaan 2089 bekende gevallen. De verhouding van het getal gedoode en gestorvene runderen tot het totale cijfer van den veestapel in Friesland aanwezig, was 10¾ op de duizend.

Behalve de longziekte werd ook wederom de jaarlijks terugkeerende varkensziekte waargenomen, hoezeer niet in dien ergen graad als ten vorigen jare het geval was. — In de gemeente Ameland heerschte het miltvuur of de zoogenaamde bilziekte, nog al vrij hevig onder de rundenen, en wel hoofdzakelijk onder het jong vee. Niet minder dan 100 runderen stierven binnen een kort tijdsverloop aan deze ziekte, welke zich later gelukkiglijk niet weder heeft vertoond. — Onder de schapen bleef de galziekte, doch minder dan in het vorige jaar, heerschen. — De gezondheidstoestand van de paarden liet niets te wenschen over.

Op het tijdstip van de zamenstelling der lijst van de bevoegde geneeskunstoefenaren, was dezer getal als volgt: Medecinæ doctores 86, Chirurgiæ doctores 8, Heelmeesters 22, Heelmeesters ten platten lande 97, Artis Obstetriciæ doctores 52, Vroedmeesters 109, Apothekars 86, Vroedvrouwen 40, Drogisten 4, Oogmeesters 1 en Tandmeesters (waarvan evenwel 7 buiten de Provincie wonen) 9.

Het verslag over het krankzinnigen gesticht te *Franeker*, luidt allezins bevredigend. In de maand Augustus werd het gesticht bezocht door den hoogleeraar *Schroeder van der Kolk* en den heer *Feith*, inspecteurs der krankzinnigen-gestichten, wier oordeel over de inrigting mede gunstig was, en die tevens eenige verbeteringen en herstellingen noodig voor eene doelmatige werking, opgaven.

Gedurende 1851 werden in 't geheel 65 lijders verpleegd, te weten 39 mannen en 26 vrouwen. Hersteld zijn 2 mannen en 1 vrouw; overleden 4 mannen en 2 vrouwen, waardoor alzoo gezamenlijk afgevoerd werden 9 lijders, zoodat op den 1 Januarij 1852 onder behandeling bleven 33 mannen en 23 vrouwen. Van de 65 verpleegden waren 29 stedelingen en 36 landbewoners; 30 gehuwd, 35 ongehuwd; 58 Protestanten, 7 Roomsch-Katholijken; 60 voor de eerste maal, 4 voor de tweede maal en 1 voor meer dan de derde maal krankzinnig. Bij 9 was erfelijke aanleg daartoe; bij 6 was de verstandsverbijstering het gevolg van misbruik van sterken drank. Van de 65 verpleegden, leden 23 aan mania, 13 aan monomania, 11 aan melancholie, 7 aan dementia, 1 was idioot, 7 waren behebt met epilepsie en 3 leden aan imbecillitas.

De gezondheidstoestand was tamelijk goed. De voeding was doorgaande voldoende, eenvoudig en versterkend.

De kleeding was steeds naar de weêrgesteldheid goed en voldoende ingerigt. Door wandelingen in de opene lucht bij goed weder en spelen, die door de lijders zelve gekozen worden, wordt de noodige afleiding bezorgd. In de kerk wordt om de 14 dagen door een der leeraars godsdienstoefening gehouden, ten einde ook daardoor aan de kranke ziel eene bepaalde goede rigting te geven. De gezamenlijke ontvangsten van het gesticht over 1851, beliepen de som van *f* 7328 15½
de uitgaven . . . . - 8469,65

Weshalve het beheer over dat jaar een nadeelig saldo heeft opgeleverd van . . . . *f* 1141,49½

(*Vervolg hierna.*)

In eene Vergadering van Kiezers, op heden gehouden, zijn bij volstrekte meerderheid van stemmen tot CANDIDATEN voor de op te rigten Kamer van Koophandel en Fabrieken gesteld, de Heeren:

A. GRATAMA. P. T. PLANTENGA.
J. G. HEUVELDOP. M. SIJBOUTS.
H. G. KNORRE. K. WIJBRANDI Jz.
G. H. v. d. MEULEN.

Welke Candidaten aan Heeren Kiezers beleefdelijk worden aanbevolen. — De stemming zal geschieden op Zaturdag den 31 Julij 1852 van 9 tot 1 uur.

Leeuwarden, den 24 Julij 1852.

P. T. PLANTENGA. M. SIJBOUTS.
J. G. HEUVELDOP. J. J. BRUNGER.
O. O. GORTER Fz.

Gedurende de maand Julij, op elken Dingsdag namiddag tusschen *half vijf* en zeven uur, zal worden gevaceerd tot bijschrijving van de renten der Spaarbank 1° Julij 1852 en vroeger verschenen. De deelnemers worden verzocht hunne boekjes *alsdan* ten gemelden einde aan te bieden, en niet in de gewone wekelijksche voormiddag-sittingen, als zijnde dezen uitsluitend voor inbreng en terugbetaling van gelden bestemd.

Directeuren der Spaarbank te Leeuwarden,
J. W. BROUWER.
Mr D. SIBBING, *Secretaris.*

Vergadering van het Genootschap
AFSCHAFFING VAN DEN STERKEN DRANK,

op *WOENSDAG den 28 Julij* 1852, 's avonds ten 8 ure. Ook zonder bewijs van toegang wordt aan een ieder deze vergaderingen opengesteld, wie belang stellen om met ons een kwaad te helpen tegengaan hetwelk zoo veel ellende over den staat en vele huisgezinnen uitstort.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Sneek, de dato negenden Junij 1852, is tusschen TRIJNTJE JANS VAN DER MEER en DOUWE GERRITS LIGTHART, echtelieden van boerenbedrijf te Tirns, op verzoek van eerstgemelde uitgesproken de scheiding van tafel en bed, gevolgelijk ook die van goederen. — geschiedende hiervan aankondiging in voldoening aan artikel 811 Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, in verband met artikel 828 van dat Wetboek.

De Procureur der Eischeresse,
Mr. B. S. STIENSTRA.

SCHOUWBURG.

Met toestemming der ED. ACHTBARE REGERING der stad Leeuwarden, zullen de Heeren J. EDUARD DE VRIES, Directeur van den Schouwburg te Amsterdam, en A. PETERS, Directeur van den Koninklijke Schouwburg van Z. Holland te 's Gravenhage, de eer hebben te geven:

Heden DINGSDAG den 27 Julij: DE RIJKE ERFGENAME, *dramatisch tafereel* in vijf bedrijven, getrokken uit den roman *de Zeven Hoofdzonden*, (*de Hoogmoed*) van *Eugène Sue*, en in het Hoogduitsch voor het Tooneel vrij bewerkt door *Friederich Gomansky.* Naar het van den schrijver door aankoop verkregen handschrift, met gebruikmaking van den oorspronkelijken roman vertaald door B. L.

Om de uitgebreidheid dezer Voorstelling geen Nastuk. — De gewone pause tusschen het derde en vierde bedrijf. — *Aanvang ten zeven ure precies.*

Op morgen Woensdag den 28 Julij, op vereerend verlangen: DE NEVEN, beroemd blijspel in vier bedrijven, *in zeer vele jaren niet vertoond.* — *Gevolgd door:* DE HUWBARE DOCHTER, blijspel met zang in één bedrijf. — *Aanvang ten zeven ure.*

Salon des Variétés van Amsterdam,
onder directie van P. BOAS en N. JUDELS,

staande de nieuwe groote Schouwburgtent op het *Plein*, vóór het Paleis van Justitie te Leeuwarden.

Heden DINGSGAG den 17 Julij (op algemeen vereerend verzoek): DE ARTESISCHE PUT, nieuw groot Melodrama in 9 tafereelen, naar het Hoogduitsch, met nieuwe decoratien, costumes en machinerien; muzijk van den Heer *A. Berlijn*; waarin de Heer *Judels*, in de hoofdrol eene vrolijke kermisgroet zal voordragen.

Morgen WOENSDAG den 28 Julij (tot zekere en finale sluiting): DE STRAATJONGEN VAN PARIJS, drama vaudeville in 2 bedrijven. Na hetzelve: LUSTIG of DE DEURWAARDER IN DE GIJZELING; vrolijke vaudeville in 2 bedrijven. - *Aanvang 8½ ure.*

MEISTER'S DIORAMA,

IN HET WEL INGERIGT LOCAAL OVER DE SOCIETEIT AMICITIA.

WOENSDAG 28 JULIJ *tot zekere en finale sluiting,* drie VOORSTELLINGEN, te 6, 7½ en de laatste te 9 ure.

1ste Rang 99, 2de 50, 3de 25, 4de 10 Cents.

Logement HET POSTHUIS te Franeker.

Gedurende de Kermis 's avonds en 's morgens MUZIJK en ZANG, door de Familie CANTER.

BILLARDPARTIJ op *DONDERDAG den 29 Julij e. k.*, om *een FRAAI GEWERKT STUK ZILVER* tot Prijs en *een DITO* tot Premie. Heeren Liefhebbers worden uitgenoodigd, mits die geen prijs bij gelegenheid der Kermis van vorige jaren in voornoemd Logement hebben behaald.

Aangifte vóór 12 uur van denzelfden dag.

L. DE BOER.

In het Logement *de Nieuwe Doelen* te Franeker, gedurende de Kermis des morgens en avonds MUZIJK en ZANG van de familie SAUVLET.

MAANDAG 2 Augustus, 's avonds ten 10 uren SOIRÉE MUSICALE EN BAL. — Entrée 50 Cts. de Persoon.

ZONDAG 18 *Augustus*, 's avonds TOONTJE. — Entrée: Heeren 75 Cts. en eene Dame 50 Cts.

Voor Verversching en goede bediening zal gezorgd worden.

*** Getrouwd:
W. B. J. VAN EYK, *Theol. Doctor en Predikant te Hindeloopen*, en
C. M. A. E. VAN DRIEL.
Utrecht, den 20 Julij 1852.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot GRIETJE VAN DER MEULEN, van eenen ZOON.
Aalzum, den 15 Julij 1852. P. HELDER.

WEIDUM, den 18 Julij 1852. Bevallen van een' ZOON J. E. MEIJER, geliefde Echtgenoote van
J. A. RUëL ENGELMAN.
Deze voor kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden beviel van eene DOCHTER MARIA WASSENBERGH, geliefde Echtgenoot van D. J. VAN LON,
Leeuwarden, den 20 Julij 1852. *Banketbakker.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON E. G. IJPMA, Echtgenoote van
Harlingen, den 22 Julij 1852. S. BEITSCHAT Sz.

*** Heden beviel van eene DOCHTER J. DIJKSTRA, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 23 Julij 1852. J. A. RIEDEL.

*** Heden beviel van eenen ZOON M. E. SOODT, geliefde Echtgenoote van
Marssum, 24 Julij 1852. H. J. S. HOOGSTAD.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na eenen bitteren strijd van vier weken, onze geliefde Dochter IEK, in den ouderdom van bijna 19 jaren.
Warns, I. W. VAN DER ZIJPP.
den 18 Julij 1852. H. H. DE BOER.

*** Heden overleed tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, mijne Echtgenoot AAFKE SPOELSTRA, in den ouderdom van 57 jaren, na eene gesteldheid van slechts twee dagen.
Leeuwarden, den 18 Julij 1852. J. R. KUIPERS.

*** Op den 20 Julij 1852, is te Franeker in den ouderdom van ruim 58 jaren overleden, de Heer BROER SIJBES STELLINGWERFF, in leven Koopman aldaar.

*** Heden avond overleed onze jongste lieveling CAROLIENA, slechts 18 maanden oud.
Sneek, KARL LAMPE.
den 20 Julij 1852. LISETTA LAMPE, geb. THIELE.

*** Heden avond omstreeks 10 uur, overleed mijn geliefde Echtgenoot KLAAS SIJBRENS ALBERDA, Guardenier en Wethouder van Menaldumadeel, in den ouderdom van ruim 40 jaren, na eene echtvereeniging van meer dan 7 jaren, mij nalatende 3 nog jonge Kinderen.
Menaldum, J. H. KOOIJSTRA,
den 20 Julij 1852. Wed. K. S. ALBERDA.

JOURE, den 20 Julij 1852. Heden ontsliep, kalm en zacht, na... ven, aan eene slepende ziekte, in bijna 31jarigen ouderdom, ... BOGTSTRA, Huisvrouw van DIRK GORTER Hz.

*** De jongste onzer beide lievelingen GEERT, stierf heden nademiddag, ruim 9 maanden oud.

Sneek, den 22 Julij 1852. — H. JONGBLOED Jz. A. JONGBLOED — Houwink.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ons eenigst geliefd Kind ELSKE, oud 24 weken.

Leeuwarden, den 24 Julij 1852. — C. HILLEBRAND, *Muzijkmeester.* F. REITSMA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, na tijdig voorzien te zijn van de HH. Sacramenten der Stervenden, mijne geliefde Echtgenoote MARIA JOHANNA HUURMANS, in den ouderdom van 57 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van 37 jaren, diep betreurd door mij, onze Kinderen en Behuwdkinderen.

Leeuwarden, den 24 Julij 1852. — D. van Erp.

*** Heden morgen overleed, na eene langdurige ongesteldheid, ons eenigst geliefd Dochtertje CORNELIA, bijna acht maanden oud.

Leeuwarden, den 25 Julij 1852. — H. A. NIJLAND Hz. J. van HECH.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid, ons geliefd jongst Kindje ZUSTER, in den jeugdigen leeftijd van een jaar negen maanden.

Akkrum, den 25 Julij 1852. — P. HOIJTEMA. E. HOIJTEMA, geb. Pekema.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 20 tot en met den 26 Julij 1852 aangegeven: 18 Geboren, 14 Overleden, Gehuwd 1 paar.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke gedurende de eerste helft der maand Julij 1852, ter Markt der stad *Leeuwarden*, zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe	Witte	f 6.40	de Mudde.	Boter		f 0.66	het pond.
	Roode	» 0.00	» »	Vleesch	Koe	» 0.35	» »
Rogge		» 6.20	» »		Kalfs	» 0.00	» »
Gerst	Vroege	» 4.70	» »		Schapen	» 0.35	» »
	Late	» 0.00	» »	Varkensvleesch	Versch	» 0,45	» »
Boekweit		» $5.67\frac{1}{2}$	» »		Gerookt	» 0.60	» »
Haver		» $2.67\frac{1}{2}$	» »	Aardappelen	Vroege	» 3.00	de Mudde.
Witte Boonen		» 10.25	» »		Late	» 0.00	» »
Erwten	Witte	» 0.00	» »	Zaad	Kool	» 9.50	» »
	Groene	» 7.25	» »		Raap	» 0.00	» »
	Graauwe	» 0.00	» »		Lijn	» 0.00	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 15 Julij 1852. — *De Burgemeester,* J. H. BEUCKER ANDREÆ.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 23 Julij 1852, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, f 30,25. AANVOER: 918/4, 203/8 en 89/16 vaten.
KAAS, - 12,50 à f 18. » 6810 Ned. ℔.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 24 Julij 1852.

Nederland.

Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{8}$	$63\frac{15}{16}$	$63\frac{7}{8}$
Dito dito	3 »	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{3}{8}$
Dito dito	4 »	$95\frac{3}{4}$		
Amort.-Synd.	$3\frac{1}{2}$ »			
Handel-Maats.		$124\frac{1}{4}$		

Frankrijk.

Obligatien	3 pCt.	68	

Rusland.

Ob. bij *H.* $\frac{1798}{1816}$	5 pCt.	$108\frac{5}{8}$	$108\frac{3}{8}$
dito dito $\frac{1828}{1829}$	5 »		
Dito bij dito	4 »	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{1}{8}$
Geldl. te Londen	$4\frac{1}{2}$ »		

Spanje.

Obligatien	1 pCt.	$22\frac{1}{16}$	$22\frac{1}{4}$	$22\frac{1}{4}$
»	3 »	$49\frac{3}{4}$		
» Binnenl. à 6/m	3 »	$44\frac{3}{8}$	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{5}{8}$
Coupons Bewijzen		$2\frac{1}{8}$		
Passive				

Oostenrijk.

Metaliek	5 pCt.	$77\frac{3}{4}$	$78\frac{1}{8}$	
» (nieuwe)	$2\frac{1}{2}$ »	$40\frac{11}{16}$	$40\frac{3}{4}$	
» » Amst.	5 »	$89\frac{7}{8}$	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{1}{16}$

Portugal.

Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	42	$42\frac{1}{8}$	42
»	4 »	$38\frac{11}{16}$	$38\frac{3}{4}$	

Metal. Lo. B. 5 pCt. $89\frac{7}{8}$, 90, $89\frac{7}{8}$; Amerik. Bank-Actien $4\frac{1}{2}$; Nieuwe Mexik. $27\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Gren. 2 pCt. $21\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Dito Uitg. $9\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$; Venez. $3\frac{1}{2}$ pCt. $42\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Dito Uitg. $16\frac{5}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. Metal. 1851 $40\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; 5 pCt. Thesaurie 107, $\frac{1}{8}$, 107.

Van onze binnenl. fondsen waren heden Integralen en 3 pCts. bij vrij levendige affaire wederom tot verbeterde prijzen gevraagd. In Spaansche was de stemming iets aangenamer bij eenigen omzet in 1 pCts. en Binnenl. 3 pCts. Van Oostenr. waren Oude 5 pCts. meer aangeboden. Alle overige soorten prijshoudend. Overigens leverde de markt in vreemde effecten niets belangrijks op. Van Zuid-Amerk. waren voor Grenada's en Venezuela's hoogere koersen te bedingen.

Zondag den 25 Julij.

Integralen $63\frac{13}{16}$. Spaansche 1 pCts. $22\frac{1}{4}$. Binnenl. 3 pCts $44\frac{13}{16}$. Metaliek 5 pCts. $77\frac{13}{16}$. Dito $2\frac{1}{2}$ pCts $40\frac{5}{8}$. Dito 1851 40. Mexik. $27\frac{1}{2}$.

Tot de genoteerde koersen zijn heden slechts eenige geringe postjes verhandeld.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der stad LEEUWARDEN, gedenken, op Woensdag den 28 Julij e. k., des middags te 12 ure, ten Raadhuize aldaar, in het openbaar, aan den minst aannemenden aan te besteden:

Vier ROKKEN en PANTELONS voor Tamboers:
Vijftig ROKKEN en PANTELONS voor Schutters, en
Tachtig zwarte STROPDASSEN, — een en ander ten dienste van de Stedelijke Schutterij alhier.

Die hieraan gading maken, komen op tijd en plaats voornoemd, alwaar van heden af, de Voorwaarden van aanbesteding en de modellen, waar naar de Voorwerpen zullen moeten geleverd worden, voor de Gegadigden, ter lezing en bezigtiging, zullen liggen.

Leeuwarden, den 20 Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. de WAL.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van IDAARDERADEEL, brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van af den 1 Augustus tot den 1 October e. k., iederen werkdag des voormiddags van 9 tot 12 ure en des namiddags van 2 tot 5 ure, voor de belanghebbenden ter inzage ligt een LEGGER van onderhoudpligtigen van het Vaarwater, van af de grens van Leeuwarderadeel voorbij Warga en Grouw naar Irnsumerzijl, opgemaakt ten gevolge van het Koninklijk besluit dd. 7 April 1852, no. 34; alsmede dat de bezwaren tegen dien Legger vóór den 1 November 1852, schriftelijk bij het Bestuur dezer Gemeente kunnen worden ingezonden.

Grouw, den 24 Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
C. BERGSMA, *Burgemeester.*
ANDREÆ, *Secretaris.*

Het Oosterzeesche Veld en de Kampen.

Alle eigenaren in bovengemeld Veld en Kampen worden uitgenoodigd om te verschijnen ten huize van den Kastelein EILE P. de JONG, te Oosterzee, op *Woensdag* den 4 Augustus e. k., des namiddags om 3 uren, ten einde te raadplegen en vast te stellen een Reglement op de naweide en het ander gebruik van dat Veld en Kampen.

Lemmer, den 24 Julij 1852. — C. L. van BEIJMA thoe KINGMA qq.

Onderlinge verzekering voor Brandschade.

De GECOMMITTEERDEN van de Onderlinge *BRAND-ASSURANTIE-SOCIETEIT*, over de voormalige Kantons *Franeker*, *Bolsward* en *Dronrijp*, brengen bij dezen ter kennis van belanghebbenden, dat de aangaven ter verzekering van [illegible] van VEE, HOOI en GRANEN, geschieden moeten in de maand Julij, en dat hiertoe gelegenheid zal zijn, Donderdag den 29 dezer, in de *Wijnberg* [illegible] en Zaterdag den 31 dezer, Halfweg onder Dronrijp; telkens des morgens van 10 tot 12 ure. [illegible]

[illegible] Julij 1852.

Namens de Gecommitt. voornoemd,
DRAISMA de VRIES, *Boekh. ad int.*

HOUTVERKOOPING.

De Griffier P. VISSER, te Hindeloopen, gedenkt, op Donderdag den 29 Julij 1852, des voordemiddags om 10 uur, aan den Zeedijk, bewesten Hindeloopen, bij boelgoed, tegen gereed geld, te verkoopen: Eene aanzienlijke partij GREENEN DIJKPALEN, 1300 à 1400 stuks, waaronder verscheidene nieuwe, grootendeels lang 30 en 53 palm; uitnemend geschikt voor Werken aan de Zeeweringen, tot Damleggers, enz., liggende ten dage des verkoops, in perceelen genummerd aan voorsz. Zeedijk.

TE HUUR:

Een voor eene Slagerij zeer geschikt HUIS, met STALLING voor drie à vier Beesten, waarin ook eene Sleperij kan uitgeoefend worden.

Drie à vier modern betimmerde KAMERS, voorzien van vele gerijfelijkheden; *allen dadelijk te aanvaarden.*

Zoomede eene nieuwe zoogenaamde POTKAST, gelegen in eene der meest bezochte Straten dezer Stad, zeer geschikt voor eene Schoenmakers- of Blikslagers Affaire.

Nadere Informatien bij R. de HAAN Sz., Lett. E, no. 168.

Schuldeischers van wijlen R. van der FEEN, in leven Kastmaker te Franeker, worden hiermede verzocht vóór het einde dezer maand Julij franco opgaaf hunner vorderingen in te zenden aan Mr. G. SCHOT, Notaris te Franeker.

Ter opruiming tegen lage prijzen,

wordt *heden* en *morgen* aangeboden eene partij NIEUW MAHONIE en PALISANDER HOUTWERK, als: Casettes, Kap- en Werkdoozen, Tabak-, Sigaar-, Thee- en Lepelkistjes; BERLIJNSCH MANDEWERK, REISTASSEN, fijne LIKEUREN en ZEEPEN, in de Weerdt, no. 29, te Leeuwarden, alwaar tevens ontvangen is eene goede sortering beste EAU DE COLOGNE.

Bij O. VERWER, te Sneek, is te bekomen ROODE CIDER of BESSENWIJN tot 20 Cent, WITTE DITO à $22\frac{1}{2}$ Cent en FRAMBOZEN WIJN tot 25 Cent de Flesch, bij het heel of half Anker buiten de Stad 5 Cent per Flesch minder, om de belasting die er te Sneek op is.

Flesschen worden tegen 5 Cent in rekening gebragt.

GOLDBERGER'S KETTINGEN winnen hoe langer hoe meer Vrienden onder de Heeren der Geneeskundige Faculteit. Menigeen komt er opentlijk vooruit en prijst ze aan in strijd met zijne bespiegelende kennis; zijn oordeel steunt op ondervinding, de beste leermeester is de practijk. De gelukkige kuren waren ook zoo menigvuldig, de bewijzen zoo duidelijk, de warme dankbaarheid van vele Genezenen zoo luide, dat zij, niettegenstaande alle tegenwerking, die zij te overwinnen hadden, eindelijk zegevieren moesten. Wie wil stijf en kreupel zijn, wie dagen- en wekenlange pijnen uitstaan, als men een Middel weet om er zoo spoedig van bevrijd te worden!

De Echte GOLDBERGER'S KETTTINGEN, worden voor f 1,80 — f 2,70 — f 3,60 — f 5,40, in het VERKOOPHUIS en de bekende Depots verkocht.

Dr. STOLTE, practiserend Geneesheer en Heelmeester in Potsdam, die sedert vele jaren aan hevige, hem dikwijls weken lang aan bed en kamer kluisterende Rheumatismen geleden heeft, verklaart, dat hij, sedert den tijd dat hij een Goldbergerschen Ketting draagt, nu bijna een jaar, geen aanval meer daarvan gehad heeft.

Maagkrampen en gebrek aan spijsverteering genezen door de Pillen van Holloway.

(*Uittreksel uit eenen brief van den heer* Dalwood *uit Goodwood bij Sidney in Nieuw Zuid Zuid-Wallis, gedagteekend den* 14 *September* 1850, *aan den professor* Holloway.)

Mijn heer! daar ik van de goede uitwerking van uwe Pillen heb mogen getuige zijn, zoo houde ik het voor mijnen pligt om bekend te maken dat nu twee jaar geleden, mijne dochter toen zestien jaren oud zijnde, sedert geruimen tijd aan maagkrampen en gebrek aan spijsvertering geleden had. Ik beproefde te vergeefs onderscheidene middelen, doch eenige weinige dosis van uwe uitmuntende Pillen, hebben haar geheel hersteld, zoodat zij geen de minste teekenen meer van hare vroegere kwaal bespeurt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
DOOSJES PILLEN van f 0,90, f 2,10, f 3,30, f 7,75, f 15,50, f 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Billardpartij te Arum.

Met toestemming van het Gemeente-Bestuur, gedenkt de Kastelein W. H. MEIJER, in de Gouden Leeuw te Arum, op Woensdag den 28 Julij 1852, 's namiddags ten drie uur, te laten Verbillarden:

EEN FRAAI STUK ZILVER.

Alle Liefhebbers worden uitgenoodigd, uitgezonderd diegene die de prijs ten vorigen jare heeft gewonnen. — Aangifte om twee uur.

Kaatspartij te Anjum.

Met consent van het Gemeente-Bestuur, gedenkt de Logementhouder JAN A. SONNEMA, te Anjum, op Vrijdag den 6 Augustus e. k. te laten Verkaatsen:

TWAALF ZILVEREN TAFELMESSEN,

vrij te vereeren. En op Zaturdag den 7 Augustus daaraanvolgende.

EENE ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS.

De aangifte des middags 12 uur, terwijl het Kaatsen des namiddags om 3 uur zal aanvangen. ZEGT HET VOORT.

Een JONGELING uit den fatsoenlijken stand, ruim vier jaren op een NOTARIEEL KANTOOR werkzaam geweest zijnde en van goede getuigschriften voorzien, thans buiten betrekking, verlangt ter verdere opleiding, weder op een zoodanig KANTOOR geplaatst te worden, bij voorkeur ten platten lande, tegen behoorlijke schadeloosstelling met genot van kost en inwoning, ofschoon dit geen uitsluitend vereischte is. Heeren Notarissen hiertoe genegen, gelieven zich te adresseren met *franco brieven onder letters A. Z.* met opgave der voorwaarden, bij A. van ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden.*

Een SMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij R. KOOPMANS, te Dragten.

J. D. STEDEHOUDER, Mr. Slager te Franeker, vraagt ten spoedigste een bekwame SLAGERSKNECHT. Gegadigden vervoegen zich bij hem in persoon of met *franco* brieven.

In eene voorname SLAGERIJ te Franeker, wordt verlangd, om dadelijk in dienst te treden, een allezins bekwame ongehuwde SLAGERSKNECHT, (geen Israëliet). Informatien hieromtrent te bekomen in persoon of met *franco* brieven bij den Zaakwaarnemer T. IJPMA, aldaar.

Een bekwame HUISKNECHT (liefst ongehuwd), tevens goed met Paarden kunnende omgaan, van de Prot. Godsdienst en voorzien van goede getuigschriften, kan op 12 Nov. e. k. geplaatst worden. Adres in persoon of met *franco* brieven onder lett. M, bij de Boekh. R. en A. BOOMSMA, te Harlingen.

J. CAMPEN, Boekverkooper te *Sneek*, geeft heden uit:

LONGZIEKTE EN VEEPEST,

in verband met Inënting en Afzondering.

Adres ingediend den 26 April 1851, aan de Provinciale Staten van Friesland, door IJPE BOUWES RINGNALDA, Veehouder te Deersum,

Met een Voorwoord van Dr. SLUIJTERMAN, te Sneek. Prijs 15 Cts.

Verder wordt met zeer veel succes gedebiteerd:

Mr. S. A. VERWEIJ, BEKNOPT OVERZIGT VAN

DE GEMEENTEWET,

waarvan de opdragt met *goedgunstige toestemming* is aangenomen door Z. Exc. *Mr. J. R. Thorbecke*, Minister van Binnenlandsche Zaken. Prijs f 2,40.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.